

III./7. fejezet: Központi idegrendszeri tumorok

Ilniczky Sándor, Fedorcsák Imre, Kovács Tibor, Nyáry István,
Várallyay György

Célunk a gyakorló orvos számára a mindennapokban is felhasználható ismereteket nyújtani a témában, melyeket a tanulási egység elolvasása és a feladatok megoldása után sikerül elsajátítani.

Bevezetés

Az anyagot tanulási szempontból két részre oszthatjuk: a koponyaűri nyomásviszonyokról, a nyomásfokozódás okairól, térszűkítő folyamatokról, agyödémáról, beékelődésekről és speciális onkológiai kérdésekről szóló bekezdések elsajátítása alapfeltétele a részletes ismeretek befogadásának. Tehát ezt inkább megérteni kell, mint megtanulni. Ezzel szemben az egyes daganattípusok jellegzetességeit taglaló részek nagy mennyiségű lexikális ismeretet tartalmaznak, melyeket többszöri ismétléssel lehet csak megtanulni.

Mielőtt a fejezetet olvasni kezdené, mindenképpen szükséges néhány korábbi ismeret felelevenítése; ezek nélkül az új adatok befogadása nagy nehézségekbe ütközhet vagy akár meg is hiúsulhat. Melyek ezek? A neuroanatómia könyvekből és atlaszokból ismétlje át az intracraniális kompartmenteket, az agyhártyák viszonyait, a liquortermelés-keringés mechanizmusát, a különböző funkciójú corticalis és subcorticalis központok elhelyezkedését. Tekintse át újra propedeutikai tanulmányaiból a képalkotó vizsgálatok (CT, MRI, SPECT, PET) működési elvét, alkalmazását. A patológiai tankönyvből ismétlje át az onkológiai alapelveket, a jó és rosszindulatú daganatok tulajdonságait. Ha ezzel megvan, hozzákezdhet a fejezet feldolgozásához.

Jelentőség, epidemiológia

Az idegrendszeri daganatok az összes tumoros betegségnek csak néhány százalékát teszik ki, azonban számos sajátosságuk miatt onkológiai jelentőségük mégis nagy. A primer malignus agydaganatok élettartam prevalenciája a nő-férfi különbséget figyelembe véve 0,54%, illetve 0,66%, annak az esélye, hogy valaki rosszindulatú agytumor miatt hal meg, 0,41%, illetve 0,5%. A fenti adatokból kitűnik, hogy az idegrendszeri malignomák még a mai fejlett eljárásokkal is sokkal rosszabb eredménnyel gyógyíthatók, mint a rákos betegségek többsége. Magyarországon 2000-2005 között évente átlagosan közel 2000 beteg kórházi kezelése történik rosszindulatú idegrendszeri daganat miatt, ez az összes rosszindulatú daganat miatt kezelt betegeknek kb. 2%-a. Az adott időszakban évi 700-750 betegnél legalább egyszer műtetre került sor és évente 40-45.000 kórházi ápolási napot jelentettek az adott betegcsoport ellátására. Rosszindulatú idegrendszeri kórképek évente 350 kórházi halálozásért tehetőek felelőssé.

A fejezet felépítése

Ebben az alfejezetben a központi idegrendszer daganatos betegségeit tárgyaljuk az alábbi tartalomjegyzék alapján:

- III./7.1. Az idegrendszeri daganatok felosztása
  - III./7.2. Klinikai jellegzetességek, tünetek
  - III./7.3. Diagnosztika
  - III./7.4. Patológiai jellemzők, a leggyakoribb daganattípusok
  - III./7.5. Terápia
- Fogalomtár
- Rövidítések

Tanulási időszükséglet: fejezetenként kb. 60-90 perc, az ellenőrző tesztet igyekezzen 30 perc alatt megoldani.

Ajánlott irodalom

Hajdú F. *Vezérfonal a neuroanatómiához*. Semmelweis Kiadó, 2004

Pásztor E, Vajda J. *Idegsebészet*. Medicina Könyvkiadó, 1995.

Wilkins RH, Rengachary SS. *Neurosurgery*. McGraw Hill, 1996.

Fedorcsák I, Sipos L, Slowik F, Osztie É. CT vezérelt stereotaxiás agyi biopszia jelentősége és szerepe az idegsebészetben. Tapasztalataink 523 eset kapcsán. *Orv Hetil* 1998;139:475-478.

Bagó A, Fedorcsák I, Nyáry I. A neuronavigáció és szerepe a modern idegsebészetben. Új módszer ismertetése- az első hazai tapasztalatok. *Ideggyogy Sz* 2000;53: 20-27.

Lindsay KW, Bone I, Callander R. *Neurology and Neurosurgery Illustrated*. Churchill Livingstone, 2004.

Schiff D, O'Neill BP. *Principles of Neuro-oncology*. McGraw Hill, 2005.

Szirmai Imre (szerk) *Neurológia*. Medicina Könyvkiadó, 2007.

Intracranial Neoplasms and Paraneoplastic Disorders. In: Ropper AH, Samuels MA (szerk) *Adams and Victor's Principles of Neurology*.- 9th ed. McGraw.Hill, 2009:612-666.

Bálint K, Julow J. *A központi idegrendszer daganatainak pathológiája*. Melánia Kiadó, 2010.

Tonn JC, Westphal M, Rutka JT. *Oncology of CNS Tumors*. Springer-Verlag, 2010.

Az alábbi elérhetőségen fellelhető irodalomban az agydaganatok epidemiológiájáról, kiváltó okairól nyerhet bővebb ismereteket:

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2861559/>

Bondy ML. Brain Tumor Epidemiology: Consensus from the Brain Tumor Epidemiology Consortium (BTEC). *Cancer*. [2008 October 1; 113\(7 Suppl\): 1953–1968.](#)